

HRVATSKI SABOR

KLASA: 010-01/25-01/2

URBROJ: 65-25-2

Zagreb, 21. svibnja 2025.

Hs**NP*010-01/25-01/2*65-25-2**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog odluke o proglašenju 5. lipnja "Danom hrvatske zastave"***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu, aktom od 20. svibnja 2025. godine.

Za svoju predstavnicu, koja će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Odbor je odredio izv. prof. dr. sc. Vesnu Bedeković, predsjednicu Odbora.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR
Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu

KLASA: 010-01/25-01/1
URBROJ: 6521-15-25-10

Zagreb, 20. svibnja 2025.

Hs**NP*010-01/25-01/2*6521-15-25-1**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB

Primljeno: 21-05-2025		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
010-01/25-01/2	65	
Uredbeni broj	Pril.	Vrijednost
6521-15-25-1	-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog odluke o proglašenju 5. lipnja „Danom hrvatske zastave“

Na temelju članka 172. stavka 2., a u vezi s člankom 214. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 67/17., 29/18., 63/20., 119/20., 123/20. i 86/23.) Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora podnosi Prijedlog odluke o proglašenju 5. lipnja „Danom hrvatske zastave“.

Za svoje predstavnike koji će u ime predlagatelja sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela Odbor određuje izv. prof. dr. sc. Vesnu Bedeković, predsjednicu Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

izv. prof. dr. sc. Vesna Bedeković

ODBOR ZA OBRAZOVANJE, ZNANOST I KULTURU

**PRIJEDLOG ODLUKE O PROGLAŠENJU 5. LIPNJA
„DANOM HRVATSKE ZASTAVE“**

Zagreb, svibanj 2025.

Na temelju članka 81. Ustava Republike Hrvatske, Hrvatski sabor na sjednici održanoj _____ 2025. godine donio je

O D L U K U

O PROGLAŠENJU 5. LIPNJA „DANOM HRVATSKE ZASTAVE“

I.

Dan 5. lipnja proglašava se „Danom hrvatske zastave“.

II.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Narodnim novinama“.

KLASA:
URBROJ:

Zagreb,

**PREDSJEDNIK
HRVATSKOGA SABORA**

Gordan Jandroković, v.r.

OBRAZLOŽENJE:

Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora na 14. sjednici održanoj 28. ožujka 2025. podržao je prijedlog člana Odbora Andre Krstulovića Opere kojim je obnovljena inicijativa Hrvatskog povijesnog muzeja, Hrvatskog grboslovnog i zastavoslovnog društva, Hrvatskog instituta za povijest i Družbe „Braće Hrvatskog Zmaja“ da se 5. lipnja proglasi „Danom hrvatske zastave“.

U razmatranju navedenog prijedloga Odbor je raspolagao pisanim mišljenjem Ministarstva kulture i medija (*KLASA 010-01/25-01/1.; UR.BROJ: 65-15-25-7.*), Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih (*KLASA 010-01/25-01/1.; UR.BROJ: 65-15-25-0*), Hrvatskog instituta za povijest (*KLASA: 010-01/25-01/1.; UR.BROJ: 65-15-25-6*) i Hrvatskog povijesnog muzeja (*KLASA: 010-01/25-01/1.; UR.BROJ: 65-15-25-8*).

U razmatranju Ministarstva kulture i medija obrazloženo je da su zastava, grb, himna i jezik među temeljnim obilježjima nacionalnoga identiteta i samosvijesti te ujedno način iskazivanja pripadnosti nacionalnoj zajednici i kulturi. Stoljeća suživota u višenacionalnom, višejezičnom, višekulturnom i višekonfesijskom prostoru pokazala su koliko je važno ustrajati na afirmaciji vlastite kulture i nacionalne posebnosti. Također, istaknuto je kako je nastanak hrvatske zastave izravno povezan s ustoličenjem Josipa Jelačića za bana Trojedne Kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije 5. lipnja 1848. godine u Zagrebu. Prije toga, hrvatske zastave bile su u prvom redu zastave hrvatskih banova, koje su kao simbol bana predstavljale Trojednu Kraljevinu te nije postojala jedinstvena hrvatska zastava. S ustoličenjem Josipa Jelačića za bana dogodila se promjena koja je trajno odredila hrvatsku nacionalnu zastavu. Od tada hrvatska zastava ima posebno mjesto u stvaranju i očuvanju nacionalnog identiteta. Kulturološki je prisutna u stvaranju modernog hrvatskog identiteta, po njoj se Hrvati prepoznaju unutar vlastitog korpusa, ali Hrvatsku i Hrvate po zastavi prepoznaju i drugi narodi. U tom smislu kulturološki, nacionalno i državotvorno hrvatska zastava ima iznimno mjesto u određenju moderne hrvatske države. Iako je isticanje nacionalnih simbola uređeno posebnim propisima, proglašenjem „Dana hrvatske zastave“ dodatno bi se skrenula pozornost javnosti na važnost nacionalne identifikacije, ali i na povijesni kontekst sredine 19. stoljeća obilježen snažnim državotvornim naporima hrvatske politike i intelektualne elite te razvojem moderne hrvatske nacije.

U razmatranju Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih istaknuto je kako je zastava kroz povijest pratila nastojanja hrvatskog naroda za ostvarenje nacionalne pripadnosti, a osobitu je važnu ulogu imala 5. lipnja 1848. godine kada je prvi put upotrijebljena pri ustoličenju Josipa Jelačića za bana Trojedne Kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije. Tim je događajem nastala promjena koja je trajno oblikovala hrvatsku nacionalnu zastavu koja od tada zauzima ključno mjesto u oblikovanju i očuvanju nacionalnog identiteta te predstavlja snažan izraz hrvatske slobode i nacionalnog ponosa.

U razmatranju Hrvatskog instituta za povijest obrazloženo je da je s historiografskog stajališta proglašenje 5. lipnja opravdano i da Hrvatski institut podupire proglašenje 5. lipnja „Danom hrvatske zastave“. K tome, istaknuto je da je ban Jelačić poput svojih predšasnika na banskoj stolici primio bogato izradenu konjaničku zastavu uzorka lastavičji rep, na čijoj je jednoj od strana bio apliciran trojedini grb Kraljevine. Za razliku od njihovih jednobojskih zastava, njegova je bila suvremena nacionalna crveno-bijelo-plava trobojnica. Na njezinu

aversu bio je apliciran grb Kraljevine, čime je ona postala uzorak svim kasnijim hrvatskim nacionalnim i državnim zastavama. Trobojnica crveno-bijelo-plava kao hrvatska nacionalna zastava počela se masovno koristiti diljem tadašnjih hrvatskih zemalja od proljeća 1848. godine, dakle od vremena „Proljeća naroda“ u Europi. Njezine se boje temelje na pretežitim bojama grbova Trojedne Kraljevine. S obzirom na njezinu raširenost u tjeđnima koji su prethodili njegovu imenovanju za bana, nije neobično što se i ban Jelačić kao osoba koja je podupirala ideje i težnje hrvatskoga narodnog preporoda odlučio za svoju bansku zastavu uzeti upravo trobojnicu. Ta je trobojnica, svojevrsan prauzorak hrvatske nacionalne i državne zastave, do danas sačuvana u fundusu Hrvatskoga povijesnog muzeja (Hrvatski povijesni muzej, Zbirka zastava i zastavnih vrpca, HPM/PMH 11862). Znakovito je da je istaknuta i na dan prvog zasjedanja na slobodnim i višestranačkim izborima izabranoga Sabora 30. svibnja 1990. godine, a njezina je replika dugo vremena nakon toga bila i istaknuta u njemu.

U razmatranju Hrvatskog povijesnog muzeja obrazloženo je da utemeljenje posebnoga spomendana hrvatske zastave nedvojbeno i da bi se trebalo obilježavati upravo 5. lipnja svake godine na spomen svečanog čina ustoličenja bana Josipa Jelačića koji se odigrao 1848. godine. Budući da je Jelačićeva zastava bila svečano istaknuta pred novim hrvatskim državnim vodstvom povijesnoga 30. svibnja 1990. godine (ujedno proglašenim Danom državnosti), ona je također povezana i sa stvaranjem suvremene hrvatske države.

U raspravi ukazujući na važnost Prijedloga istaknuto je kako su grb i zastava Republike Hrvatske uređeni Zakonom o grbu, zastavi i himni Republike Hrvatske te zastavi i lenti predsjednika Republike Hrvatske Republike („Narodne novine“, br. 55/1990.), podsjećajući da je navedeni zakon donesen na zajedničkoj sjednici Vijeća udruženog rada, Vijeća općina i Društveno-političkog vijeća Sabora Republike Hrvatske 21. prosinca 1990. godine kada je i proglašen ukazom predsjednika Republike Hrvatske.

K tome je istaknuto kako se Dan hrvatske zastave proglašava prije svega radi dodatnog senzibiliziranja građana, prije svega mladih te s ciljem njegovanja domoljublja, ali i hrvatske identitetske baštine.

Također, naglašeno je kako smo jedan od rijetkih naroda u Europi koji ima svoju izvorno sačuvanu prvu službenu zastavu, koja nije samo povijesni artefakt, već je prije svega posebna vrijednost jer je u proteklih 170 godina bilo više razdoblja u našoj povijesti u kojoj je kao takva bila zabranjena nego razdoblja u kojima je bila dopuštena i korištena.

Isto tako, naša službena trobojnica, ozakonjena Zakonom o državnoj zastavi, grbu i himni 21. prosinca 1990. godine, nastala je po uzoru na bansku zastavu odnosno njezine kasnije inačice, zastave Trojedne Kraljevine.

I naposljetku, Dan hrvatske zastave 5. lipnja naslanja se na 30. svibnja i naš Dan državnosti, čime će se građani lakše poticati u isticanju svoje zastave na pročeljima svojih stanova i kuća, ali i u daljnjem razvoju i njegovanju nacionalnog ponosa. Valja naglasiti da su oba datuma u vrijeme školske godine, što svakako čini dobru okolnost za osmišljavanje i provođenje prikladnog kurikula u nastavi za sve uzraste.

Podržavajući izneseno Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora na 16. sjednici održanoj 20. svibnja 2025. godine jednoglasno je (9 glasova ZA) utvrdio Prijedlog odluke o proglašenju 5. lipnja „Danom hrvatske zastave“ i predlaže Hrvatskome saboru donošenje Odluke o proglašenju 5. lipnja „Danom hrvatske zastave“.